

ת"פ 14771/10/14 - מדינת ישראל נגד יצחק מלול,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 14771-10-14 מדינת ישראל נ' מלול

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	יצחק מלול, ת"ז 069815165

גזר דין

העבירה שבביצועה הודה הנאשם וכתב האישום המתוקן

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן (ברביעית) ונקבע כי ביצע את העבירה המיוחסת לו, עבירה של הפרת אמונים (ללא מרמה) לפי סעיפים 284 + 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"). מאחר שהסניגור הודיע כי בדעתו לטעון לעניין ההרשעה, לא הורשע הנאשם במסגרת הכרעת הדין ונקבע כי החלטה לעניין זה תינתן לאחר שמיעת טענותיו.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, אשר הוגש במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים, בתאריך 20/10/13, בשעה 07:15 או בסמוך לכך, ביציאה מרכסים לכיוון כביש 70, נהג הנאשם ברכב ולא ציית לתמרור "עצור" המוצב בדרך בכיוון נסיעתו. בעקבות עבירת התנועה הנ"ל, בו במקום נמסרו לנאשם הזמנה לדין וכתב אישום ליום 13/01/14, כדי להישפט על עבירת התנועה בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה. כמו כן, על אתר ניטל ממנו רישיון הנהיגה והוחלט לזמנו לשימוע לצורך החלטה על פסילה מנהלית על ידי קצין משטרה ביום 20/10/13 בשעה 09:00 במשרדי מתנ"א זבולון. בסמוך לאחר מכן פנה הנאשם אל אדם בשם מוטי שזהותו אינה ידועה במדויק למאשימה, אשר מסר לו את מספר הטלפון של אבנר דהאן (להלן: "אבנר").

בו ביום התקשר הנאשם אל אבנר וסיפר לו אודות עבירת התנועה וכי הזמן לשימוע וביקש ממנו לסייע לו. בתגובה הבטיח אבנר להשיב לנאשם את רישיון הנהיגה עוד באותו היום וזאת בתמורה ל- 2,000 ₪. לאחר מקח וממכר בין הנאשם לאבנר סוכם כי התשלום יהיה בגובה של 1,900 ₪ בלבד. כפי שסוכם ביניהם, סמוך לאחר מכן נפגשו אבנר והנאשם באצטדיון הכדורגל שבקרית אתא, שם עובד אבנר, והאחרון מסר לאבנר את כתב האישום והזימון לשימוע. לאחר מכן התקשר אבנר אל רוני משיח, מפקד יחידת משטרת התנועה הארצית "כרמל" (להלן: "רוני"), מסר לו כי במהלך היום עתיד להתקיים שימוע לנאשם בתחנת משטרת זבולון והשניים סיכמו כי רוני יפעל כדי שרישיונו של הנאשם לא יישלל שלילה מנהלית. רוני התקשר אל קצין יחידת מתנ"א זבולון, צור רוקח (להלן: "צור"), וביקש ממנו כי יפעל כדי להקל עם הנאשם. צור ערך את השימוע בתחנת משטרת זבולון ובתום השימוע החליט צור שלא לפסול את הנאשם מלהחזיק רישיון נהיגה בנימוק כי הפסילה תבחן על ידי בית המשפט אשר ידון בכתב האישום. צור החליט כאמור חרף העובדה שהנאשם כבר צבר לחובתו הרשעות בעשרות עבירות תנועה, חלקן חמורות - לרבות עשר עבירות של נהיגה

עמוד 1

במהירות מופרזת ואי ציות לתמרור עצור. לאחר קיום השימוע שילם הנאשם לאבנר סכום של 1,900 ₪ כפי שסוכם מראש.

הטיעון לעונש

ב"כ המאשימה טען כי הערכים המוגנים בעבירה של הפרת אמונים הם אמון הציבור, טוהר המידות של עובד הציבור והפעילות התקינה של המנהל הציבורי. במקרה זה שלושת הערכים הללו נפגעו, ובצורה קשה. נטען כי הנזק שנגרם מטיפול שסוטה מן השורה באדם שביצע עבירה והנזק שנגרם לציבור הוא נזק רב. נטען כי גם חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה גורם נזק רב לציבור בכללותו, לאמון במשטרה ובכל מערכת אכיפת החוק ולמלחמה בתאונות הדרכים. נטען כי החלק היחסי של הנאשם אינו מבוטל. לעניין ההרשעה טוען ב"כ המאשימה כי האינטרס הציבורי, בשים לב לעובדה שהנאשם עבר עבירת תעבורה ובשים לב למלחמה בתאונות הדרכים, נפגע פגיעה קשה. עוד נטען כי ביהמ"ש צריך להתחשב בפסיקה הנוהגת בקביעת מתחם הענישה. נטען שפסיקה ישנה שאינה מתיישבת עם עיקרון ההלימה נסוגה. עוד נטען כי פסקי הדין כולם, ודאי בשנתיים האחרונות, מדברים על הרשעה. עוד נטען כי רשות הרישוי תיטול את רישיון הנהג הציבורי רק במקרה שיש הרשעה שהיא רלוונטית לאותו רישיון, כגון עבירת מין או תקיפה. נטען כי עבירת הפרת אמונים פוגעת באמון הציבור בכללותו ואין רלוונטיות לרישיונו הציבורי של הנאשם. כן נטען כי הנטל הוא על הנאשם להראות שההרשעה תפגע בשיקומו בצורה ממשית. נטען כי דווקא בשל היותו של הנאשם נהג ברכב ציבורי האינטרס הכלכלי שלו בביצוע העבירה היה גדול יותר ומאחר שהוא הפר את אמון הציבור ייתכן שאינו ראוי שיסמכו עליו להמשיך ולנהוג ברכב ציבורי. המאשימה טוענת שכאשר מדובר בהודאה ובאנשים נורמטיביים ללא עבר פלילי מתחם הענישה נע בין חודשי מאסר ספורים שיכול וירוצו בעבודות שירות ובין מאסר בפועל של 12 חודשים ומבקשת להשית על הנאשם, לצד ההרשעה, עונש שירוצה בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס, זאת לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם.

ב"כ הנאשם טען כי ביהמ"ש העליון קבע שאין זהות בין פסיקה קודמת נוהגת ורמתה למתחם הענישה. לעניין ההרשעה טען ב"כ הנאשם כי הנאשם הוא נהג הסעות ברכב ציבורי וכי הוא קיבל אישור בטחוני ברמה גבוהה על מנת שיוכל להסיע נוסעים לתוך רפא"ל. נטען כי הרשעתו תפגע פגיעה חמורה בפרנסתו ובפעם הבאה שיבוא לפני משרד הרישוי לחידוש הרישיון הוא יעלה לשימוע, כאשר שם יש החמרה של קציני התעבורה והם אינם מאפשרים לעיין מחדש בהחלטתם. ב"כ הנאשם הציג את המסמכים הדרושים לשם קבלת הסיווג הביטחוני של הנאשם להסיע אנשים לתוך רפא"ל מהם עולה כי הרשעה בפלילים נבדקת על פי מסמכים אלה ולכן תפגע בפרנסתו. באשר לעבירת התנועה נטען כי הכביש נמצא תחת עבודות בכביש, היה פקק תנועה, הנאשם עצר ונתן לתנועה לעבור, רק שלא עצר שוב בקו העצירה. נטען כי עבירה זו נדונה בבית המשפט לתעבורה, שם נדון הנאשם לקנס של 600 ₪ בגין אי מתן זכות קדימה. נטען כי הדבר מעיד על כך כי לא נשקף סיכון ממשי ממעשיו של הנאשם. באשר לעבירת הפרת האמונים נטען כי עבירה זו אמורה להיות מיוחסת לעובדי ציבור, אך בעניין זה במסגרת ההסדר היא יוחסה לנאשם והנאשם הודה בה. נטען כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה היה קטן שכן הנאשם פנה למישהו שיטפל בעניינו וכל חטאו היה שלא פנה למישהו שיטפל בעניין כעורך דין של ממש. כן נטען כי הנאשם הוא בן 55, מצבו הכלכלי אינו קל, הוא מפרנס משפחה ומיד עם התייצבותו במשטרה הוא שיתף פעולה וסיפר שאבנר החתים אותו על יפוי כוח והם התמקחו על מחיר הטיפול בעניין. נטען שהנאשם חשד קצת שמשהו אינו כשורה מכיוון שיפוי הכוח היה על שם אדם אחר ואף שאל את אבנר על כך ואבנר השיב לו שמדובר בעו"ד שעובד עימו. נטען כי מדובר יותר בעצימת עיניים והיבט השחיתות רחוק מאוד מהנאשם. נטען כי הנאשם היה נכון מהיום הראשון להודות ולסיים את התיק וכי ניהול המשפט משפיע עליו מאוד.

הנאשם עצמו ביקש להתחשב במצבו, טען שהוא אדם נורמטיבי המפרנס משפחה עם משכורת זעומה שלו ושל אשתו והצהיר כי הוא מצטער שנקלע לסיטואציה הזו ולא יחזור על כך שוב.

דין

בקשת הנאשם להימנע מהרשעה

הכלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. אי הרשעה במקרה כזה תהיה יוצאת דופן ורק במקרים בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה.

הפעלת הסמכות שלא להרשיע מותנית בשני תנאים עיקריים: ראשית, סוג העבירה אשר מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה, ובהם שיקולי הלימה והרתעה. שנית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה ובלתי מידתית בשיקום הנאשם (ראו: ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב(3) 337 (1997); ת"פ (י-ם) 8989-09-01 **מדינת ישראל נ' רבינוביץ'** (ניתן ביום 07/10/2014)).

כפי שנקבע בע"פ 2083/96 הנ"ל:

"בפסיקתנו נקבע כי המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ראו ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל, תקדין-עליון, כרך 737, (3)85.

7. תכליתו של סעיף 71 לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההסטוריה החקיקתית שלו, דומה איפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מתווספים שיקולים אחרים הנובעים מאופיה של העבירה. אכן, ענישתו של נאשם היא אינדוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על -יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים:

ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם;

ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל."

לעניין הימנעות מהרשעה במקרים חריגים ראו גם:

ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 31.12.2007) פסקה 8 - 11;

ע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' דוד שבתאי ואח' (ניתן ביום 10.9.2013) פסקה 14 - 23.

בנסיבות העניין לא מצאתי צורך בקבלת תסקיר מבחן קודם להכרעה בעניינו של הנאשם. הבאתי בחשבון את מכלול הנתונים כפי שהוצגו בפני. בהתחשב בעומס המוטל על שירות המבחן ומשמעות ההפניה לתסקיר, דבר שיעכב את הדיון במספר חודשים, סברתי אי ניתן לבחון את מכלול הנסיבות ולתת את החלטתי בלא שיוגש תסקיר.

בעניינינו יש לחרוג מן הכלל ולהימנע מהרשעתו של הנאשם, שכן הנאשם הראה כי ההרשעה תפגע פגיעה ממשית בפרנסתו ובשיקומו. הנאשם הינו נהג ברכב ציבורי ועל פי מכתב שהוצג ממעסיקו הוא אחד הנהגים המורשים לכניסה למפעלים ביטחוניים, ביניהם רפא"ל, והרשעה פלילית תפגע ביכולתו להסיע עובדים לרפא"ל ובעבודתו באופן מיידי וכן יש חשש כי לא יחודש רישונו לנהיגת רכב ציבורי. כן הוצגו מסמכים לגבי הסיווג הביטחוני להסעת עובדים לתוך רפא"ל שמהם עולה כי הרשעה בפלילים תפגע בסיווגו של הנאשם ועל ידי כך גם בפרנסתו (חלק ב' לשאלון בדיקת ביטחון - אימות פרטים - שבו נבדק עניין זה). על כן, מדובר במקרה חריג שבו הראה הנאשם שקיים חשש ממשי שהרשעתו תפגע בפרנסתו ובשיקומו ובנסיבות העניין, לאור חלקו היחסי בביצוע העבירה ולאור נסיבותיו האישיות, סבורני כי במקרה זה שיקולים אלה גוברים על שיקולי האינטרס הציבורי.

על כן, אני קובע כי בנסיבות העניין יש להימנע מהרשעתו של הנאשם.

שיקולי בית המשפט לעניין הענישה

קביעת מתחם העונש ההולם

בבואו של בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להביא בחשבון את העונש הקבוע בחוק לעבירה שביצע הנאשם, חומרת נסיבות המקרה ומכלול הנתונים הקשורים למעשה ולמבצע העבירה. מתחם העונש ההולם משקף קביעה ערכית לעונש ראוי, ואינו משקף, בהכרח, את הענישה המקובלת והרווחת בפסיקה קודמת, ובמיוחד בפסיקה שקדמה לכניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין.

בעניינינו הנאשם הודה בביצוע עבירת הפרת אמונים. העונש המרבי בגין עבירה זו על פי סעיף 284 לחוק העונשין הינו 3 שנות מאסר.

הערך החברתי שנפגע

כפי שטען ב"כ המאשימה, עבירת הפרת האמונים טומנת בחובה פגיעה בשלושה ערכים מוגנים: פגיעה באמון הציבור בעובדי הציבור; פגיעה בטוהר המידות של עובדי הציבור; ופגיעה בתקינות פעולת המינהל (ראו: דנ"פ 1397/03 מדינת ישראל נ' שבס (30.11.2004); תפ (תל אביב) 2906-10-13 מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב נ' עמוד 4

אברהם לחיאני (30/09/2014); תפ (ירושלים) 9890-10-12 מדינת ישראל נ' יאיר רבינוביץ ואח' (7.10.2014).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

במקרה זה הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אינן מן החמורות ביותר. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה אינו החלק העיקרי. עם זאת, יש לקחת בחשבון את הנזק שנגרם מביצוע העבירה וכן את הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, כאשר במקרה זה הנאשם היה מונע בעיקר מסיבות כלכליות ויש בכך נסיבות לחומרה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

לעניין זה יש להביא בחשבון את עובדת היותו של הנאשם בן 55 ובעל משפחה, שאין מחלוקת בין הצדדים כי הינו אדם נורמטיבי, אשר עובד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו כנהג.

עוד ניתן להביא בחשבון את העובדה שעצם ניהול ההליך הנוכחי וכן ההליך שנוהל נגדו בבית המשפט לתעבורה מהווה עבור הנאשם הרתעה וגם עונש כלשהו. יש להביא בחשבון גם את הודאתו המיידית ושיתוף הפעולה של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

הפסיקה שהוגשה לבית המשפט מציגה מתחם ענישה בין עונשים צופי פני עתיד ובין עונשים של מאסר של ממש (אם בדרך ריצוי של מאסר בפועל או בריצוי בעבודות שירות). עם זאת, יצוין כי מרבית הפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה מתייחסת למקרים חמורים יותר, אם מכיוון שמדובר בריבוי מעשים או בחזרה על המעשים ואם מכיוון שמדובר בעבירות נוספות, בנוסף על עבירת הפרת האמונים. כמו כן, בענייננו אמנם הודה הנאשם בעבירה של הפרת אמונים במסגרת ההסדר, אך יש להביא בחשבון את העובדה שאיננו עובד ציבור בעצמו. על כן, לא ניתן לקבוע כי הפסיקה שהוצגה זהה למקרה זה.

בהביאי בחשבון את נתוני המקרה כפי שפורטו, סבורני כי יש לאמץ מתחם הענישה התואם את דרגת החומרה של המעשים. כאמור, במקרה שלפני מדרג החומרה של המעשים אינו מהגבוהים ביותר.

לאחר בחינת רמת הענישה במקרים דומים, נראה כי רמת הענישה נעה בין עונשים צופי פני עתיד, כגון מאסר על תנאי, של"צ וקנס לבין עונשי מאסר של 3-4 חודשים עד שנה, בין אם מדובר בריצוי בעבודות שירות או בריצוי במאסר בפועל.

בענייננו, בהתאם לנסיבות, בהתאם לעקרון ההלימה, שהוא העיקרון המנחה בקביעת מתחם הענישה ובהתאם לדברים לעיל, יש להעמיד את הרף התחתון של מתחם הענישה על עונשים צופי פני עתיד כגון מאסר על תנאי, קנס והתחייבות ואת הרף העליון של מתחם הענישה על 8 חודשים של מאסר בפועל.

סטייה מהמתחם ומהעונש ההולם

בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה או בסטייה מהמתחם יש להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם. כאמור, מדובר בנאשם נורמטיבי ובעל משפחה. הנאשם עובד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו כנהג. עם זאת, לאור העובדה שמדובר בעבירה חמורה, הפוגעת בציבור כולו, אינני סבור כי יש מקום במקרה זה לסטות ממתחם הענישה ומהעונש ההולם.

קביעת העונש ההולם בתוך המתחם

אשר על כן, לאור האמור לעיל, כאשר אני מביא בחשבון את מתחם העונש ההולם במקרה זה, את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כמפורט לעיל, את הצורך בהרתעה אישית של הנאשם והרתעת הרבים מחד, ומאידך, את העדר העבר הפלילי של הנאשם, העונש שבניהול ההליך הפלילי וההליך בבימ"ש לתעבורה וכן את הודאתו של הנאשם וחסכון בזמן שיפוטי, הנני סבור כי יש להטיל על הנאשם עונשים צופי פני עתיד של קנס וחתימה על התחייבות. עונשים אלה הינם מהרף התחתון של המתחם שנקבע לעיל.

סיכום הענישה וגזר הדין

בהתאם לעקרונות ולדברים שנקבעו לעיל, החלטתי להימנע מהרשעתו של הנאשם ולהטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

הנני גוזר על הנאשם קנס בסך 20,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתם. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים החל מיום 16/11/2014 ובכל 16 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מידי ויהיה על הנאשם לרצות מאסר בתמורה.

בנוסף, הנני מורה לנאשם לחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪ להימנע מביצוע עבירת הפרת אמונים או עבירת מרמה כלשהי בתוך שלוש שנים מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ד' חשוון תשע"ה,
28 אוקטובר 2014, במעמד
הנאשם, ב"כ הנאשם וב"כ
המאשימה.
ר' שפירא, ס. נשיא